

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/296/2021
Identifikačné číslo spisu: 8118205678
Dátum vydania rozhodnutia: 29.03.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Holíč
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:8118205678.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej, a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobcov 1/ X. J., bývajúcej v H. XX, 2/ M. Š., bývajúcej v Q., Š.W. XX, 3/ F. D., bývajúceho vo W. V. XXX, 4/ F. C., bývajúcej v Q., Š.W. XXXX/XX, 5/ U. C., bývajúcej v Q., Š. XXXX/XX, 6/ F. C., bývajúceho v Q., Š.W. XXXX/XX, 7/ ml. U. C., bývajúceho v Q., Š. XXXX/XX, zastúpeného zákonným zástupcom F. C., bývajúcim v Q., Š. XXXX/XX, 8/ F. C., bývajúceho v Q., Š.W. XXXX/XX, všetci zastúpení JUDr. Martinom Staroňom, advokátom, so sídlom v Prešove, Hlavná 89, proti žalovaným 1/ W. H., bývajúcemu v Q., H. XX, zastúpenému JUDr. Dášou Komkovou, advokátkou, so sídlom v Prešove, Hlavná 27, 2/ F. H., bývajúcemu v Q., N. XX, 3/ W. H., bývajúcemu v Q., F.. M. XX, 4/ E. Z., bývajúcej v Q., Ď. X, žalovaní 3/ a 4/ zastúpení X. H., bývajúcou v Prešove, J. Borodáča 13, o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7C/23/2018, o dovolaní žalovaného 1/ proti uzneseniu Okresného súdu Prešov z 5. novembra 2020 č. k. 7C/23/2018-376, takto

rozhodol:

Konanie o dovolaní proti uzneseniu Okresného súdu Prešov z 5. novembra 2020 č. k. 7C/23/2018-376 z a s t a v u j e.

Žalobcovia majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Na základe sťažnosti žalovaných v 1., 3. a 4. rade Okresný súd Prešov (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením z 5. novembra 2020 č. k. 7C/23/2018-376 zmenil uznesenie Okresného súdu Prešov z 21. septembra 2020 č.k. 7C/23/2018-358 vydané vyšším súdnym úradníkom tak, že žalovaní v 1., 3. a 4. rade sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcom v 1. až 8. rade trovy konania vo výške 3.861,80 Eur, pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 3.762,30 Eur a iných trov konania vo výške 99,50 Eur na účet ich právneho zástupcu, do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Náhradu trov konania o sťažnosti stranám sporu nepriznal. V odôvodnení súd prvej inštancie konštatoval, že napadnuté rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka je vecne správne, pričom nezistil dôvody pre aplikáciu ustanovenia § 257 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Žalobcovia mali úspech v konaní v plnom rozsahu, preto

im patrí aj náhrada trov konania pozostávajúca z trov právneho zastúpenia vyčíslených právnym zástupcom žalobcov podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom od 1. júla 2013 (ďalej len „vyhláška“) a iných trov - zaplateného súdneho poplatku za podanú žalobu vo výške 99,50 Eur. Dôvody sťažnosti žalovaných proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka nepovažoval súd prvej inštancie za odôvodnené. Výúčtované trovy právneho zastúpenia za poskytnuté úkony právnej služby žalobcom boli realizované, účelné a vyčíslené v súlade s § 11 ods.1 písm. a/ a § 13a ods. 1 vyhlášky. K zmene napadnutého uznesenia pristúpil z dôvodu nepriznania odmeny právnemu zástupcovi žalobcov za úkon právnej služby - účasť na pojednávaní dňa 11. marca 2020. Žalobcovia na tomto pojednávaní predložili súkromný znalecký posudok na stotožnenie parciel, s ktorým sa súd ani žalovaní nemali možnosť vopred oboznámiť a preto muselo byť pojednávanie odročené. O trovách konania o sťažnosti rozhodol súd prvej inštancie aplikujúc ustanovenie § 257 CSP, nakoľko zvažil charakter sporu a mal za to, že by bolo neprimerané zaviazať žalovaných na náhradu týchto trov, pričom žalobcovia si náhradu trov konania o sťažnosti neuplatnili.

2. Proti uzneseniu okresného súdu z 5. novembra 2020 č. k. 7C/23/2018-376 podal žalovaný 1/ (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Namietal, že okresný súd nepostupoval podľa čl.46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky pri poskytnutí súdnej ochrany a žalobcom priznal náhradu neúčelne vynaložených trov konania. Z ustálenej judikatúry pritom vyplýva, že trovy sa nemôžu posudzovať ako celok, aj keď má účastník nárok na náhradu trov konania, ale každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne (I. ÚS 387/2019). Za relevantnú právnu otázku označil - či úkony pred ustáleným žalobným petítom, ktorý nie je síce podkladom pre zápis do katastra nehnuteľností, je možné počítať ako hospodárne a účelné a účtovať si tarifnú hodnotu, alebo tieto úkony sú nehospodárne a sú v neprospech žalovaných, ktorí ich nezavinili a preto nemôžu ísť na ich ťarchu. Argumentoval čl. 2 ods. 1 a 2 CSP, v zmysle ktorého by nebolo spravodlivé požadovať od žalovaných náhradu trov konania pozostávajúcu výlučne z trov právneho zastúpenia, ktoré nezavinili, pretože konanie bolo vyvolané nečinnosťou resp. riadnym nepreukázaním nároku zo strany žalobcov pred podaním žaloby na súd. Ako ďalšiu právnu otázku uviedol - či trovy konania po zmene petitu ku konkrétne určenej parcele sa majú počítať z trhovej hodnoty nadobudnutého podielu k m² oceneľného v peniazoch. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Žalobcovia považovali podané dovolanie za neprípustné a navrhli, aby ho dovolací súd odmietol (§ 447 písm. c/ CSP) a priznal im náhradu trov konania. Poukázali na skutočnosť, že o samotnom nároku na náhradu trov konania bolo už právoplatne rozhodnuté, voči tomuto rozhodnutiu mal žalovaný 1/ možnosť sa odvolať, čo však neurobil. Rozhodnutie súdu o výške trov konania už nepodlieha dovolaciemu prieskumu, nakoľko nejde o rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolanie považovali za neprípustné aj z dôvodu, že jeho predmetom je výška plnenia, ktorá nepresahuje sumu stanovenú ustanovením § 422 ods. 1 CSP.

4. Žalovaní v 3. a 4. rade k podanému dovolaniu uviedli, že z osobných a ekonomických dôvodov žiadajú, aby súdne poplatky súd vymáhal výlučne od žalovaného 1/.

5. V replike žalovaný 1/ nesúhlasil s vyjadrením žalobcov o procesnej neprípustnosti jeho dovolania proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa. Poukázal pritom na ustanovenie § 44 a 45 CSP, ktorými bola zavedená dvojnásťnosť rozhodovania súdu prvého stupňa o sťažnostiach proti uzneseniam vyššieho súdneho úradníka. Následne zopakoval svoju dovoláciu argumentáciu.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) skúmal najskôr, či sú v prípade dovolania smerujúceho proti uzneseniu Okresného súdu Poprad z 5. novembra 2020 č. k. 7C/23/2018-376 splnené podmienky pre jeho podrobenie dovolaciemu prieskumu a zistil, že tieto podmienky konania nie sú dané.

7. V zmysle § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania

príhliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

8. Podľa § 419 CSP dovolaním možno napadnúť rozhodnutia odvolacieho súdu, ak to zákon pripúšťa. Najvyšší súd zdôrazňuje, že v zmysle tohto ustanovenia môže strana sporu napadnúť dovolaním iba rozhodnutia „odvolacieho“ súdu. Rozhodnutím odvolacieho súdu sa rozumie rozhodnutie vydané krajským súdom (§ 34 CSP) alebo Najvyšším súdom Slovenskej republiky (v sporoch z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach podľa § 31 CSP) v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštalácie. Dovolaním preto nemožno napadnúť žiadne iné súdne rozhodnutie.

9. Jednou z podmienok (každého) civilného sporového konania je funkčná príslušnosť súdu. Funkčná príslušnosť súdu vymedzuje rozsah pôsobnosti medzi jednotlivými článkami sústavy všeobecných súdov tak, že určuje, ktorý článok má prejednať a rozhodnúť konkrétny rovnaký spor (konkrétnu rovnakú vec). Ide o určenie, ktorý súd má uskutočniť konanie o danom riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku. Funkčnú príslušnosť súdu upravujú ustanovenia § 34 a § 35 CSP tak, že o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 34 CSP) a o dovolaní rozhoduje najvyšší súd (§ 35 CSP). Proti uzneseniu súdu prvej inštalácie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť (§ 239 ods. 1 CSP). O sťažnosti rozhodne súd prvej inštalácie (§ 248 CSP).

10. V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie, ktorým súd prvej inštalácie zmenil uznesenie súdu prvej inštalácie, ktoré vydal vyšší súdny úradník. Sťažnosť je prostriedok procesnej obrany, ktorý má suspenzívny účinok - ak ju podá včas ten, kto je na to oprávnený - sťažnosťou napadnuté uznesenie nenadobúda právoplatnosť (§ 247 CSP). Sťažnosť ale nemá devolutívny účinok - to znamená, že o sťažnosti rozhoduje opäť súd prvej inštalácie (§ 248 CSP). Rozhodnutie o sťažnosti strany sporu proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom nie je teda rozhodnutím odvolacieho súdu. Rozhodnutím odvolacieho súdu je výlučne rozhodnutie vydané v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštalácie (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/173/2018).

11. Dovolanie môže byť podané len proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (Civilný sporový poriadok ani neupravuje funkčnú príslušnosť na prejednanie dovolaní smerujúcich proti rozhodnutiu iného ako odvolacieho súdu). So zreteľom na skutočnosť, že dovolanie žalovaného 1/ smeruje proti rozhodnutiu okresného súdu, nie je daná funkčná príslušnosť najvyššieho súdu o ňom rozhodovať a je potrebné konanie o tomto opravnom prostriedku v zmysle citovaného § 161 ods. 2 CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP zastaviť pre neodstrániteľný nedostatok podmienok konania. Rešpektovanie citovanej platnej procesnoprávnej úpravy je postupom, ktorý je založený na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, t. j. že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (porovnaj tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2010, č. k. IV. ÚS 389/2010 -14).

12. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd konanie o dovolaní žalovaného 1/ proti rozhodnutiu súdu prvej inštalácie zastavil (§ 161 ods. 2 CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP) bez toho, aby preskúmal vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia.

13. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

14. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.